

ADVISERING

Aan: .Gemeenteraad van Ridderkerk

Datum: .15 september 2018

Status: **ADVIES OP EIGEN INITIATIEF**

ONDERWERP: Beschikbaarheid, onderhoud en testen AED's in Ridderkerk

INLEIDING

“Als elke minuut telt”, is een slogan die bij velen bekend is en door velen in verband wordt gebracht met de tijd die er is om een persoon met hartfalen adequaat te helpen en daarmee levens te redden.

Een essentieel hulpmiddel bij reanimatie van een persoon met hartfalen is de AED-defibrillator (Automatische Externe Defibrillator). Elke ambulance, politiewagen en brandweerwagen is hiermee uitgerust. Dus zou je tot de conclusie kunnen komen dat als aan de voorwaarde van de aanrijtijd van een van deze voertuigen naar de plek waar een persoon aanwezig is met een hartfalen, iedereen gered kan worden.

Daarnaast zijn er op vele plekken AED's aanwezig. Ridderkerk telt er tenminste 110. Alleen hoe is het met de aanrijtijd en de beschikbaarheid van de AED's gesteld?

Navraag heeft geleerd dat er niet **één** centrale plek is waar de AED's staan geregistreerd. Wel wordt er met de beste bedoelingen getracht een zo compleet mogelijk overzicht te hebben van plekken waar AED's aanwezig zijn.

Wie wat dieper ingaat op de beschikbaarheid, het onderhoud en het testen van AED's komt snel tot de conclusie dat de beschikbaarheid van een AED in Ridderkerk niet 24/7 (24 uur per dag, 7 dagen per week) verzekerd is.

Wat is er voor nodig?

Volgens HartslagNu zou er goede dekking in Ridderkerk zijn als:

460 burgerhulpverleners zich zouden melden.

25 AED's welke in de buitenruimte zouden hangen in een stalen kast met een codeslot.

Bovengenoemde dekking zou er voor zorgen dat elke burger, in een normale situatie in Ridderkerk bij een hartfalen op tijd behandeld kan worden, doormiddel van reanimatie en het gebruik van een AED.

Hoe is de huidige situatie?

Van de 110 AED's in Ridderkerk is er slechts één 24/7 voor iedereen beschikbaar. Alle overige AED's hangen in beperkt toegankelijke ruimten en/of zijn slechts gedurende een beperkt aantal uren/dagen bereikbaar. De bereikbaarheid wil ook nog niet zeggen dat deze beschikbaar zijn. Er zijn een groot aantal AED's die alleen voor een beperkte groep mensen beschikbaar zijn. Dit zijn veelal AED's in bedrijven, in woongebouwen, in kerken, etc.

Hulpdiensten die uitgerust zijn met een AED en oproepbaar zijn, hebben te maken met een aanrijtijd. Doordat brandweer lieden opgeroepen moeten worden en ambulances van buiten de gemeente moeten komen in de aanrijtijd tenminste 11 minuten.

Uitgebreidere informatie is te lezen in de bijlage “Uitrukken voor reanimatie”.

VOORLOPIGE CONCLUSIE 1

De ambulance zal bijna altijd te laat zijn om met een reanimatie aan te vangen. Met enig geluk kan de brandweer nog op tijd zijn. Maar om hierop blind te varen is toch de kop in 't zand steken.

Er zal op een andere wijze inzet en hulp noodzakelijk zijn om levens en levenskwaliteit te redden.

Het middel bij uitstek hiervoor is de inzet van de AED door daarvoor getrainde burgers.

AED's IN RIDDERKERK

Zoals er in de inleiding is gememoreerd zijn er tenminste 110 AED's in de gemeente Ridderkerk aanwezig.

Door het combineren van verschillende websites en de opgave in de Gemeentegids, alsook door eigen waarneming heeft de werkgroep dit aantal vast kunnen stellen.

Verdeeld over 11 gebiedsdelen – de verdeling is zo opgesteld dat eerst de negen woonwijken genoemd worden en daarna twee andere gebieden – zijn de volgende aantallen AED's aanwezig. In de twee laatste kolommen staat het aantal inwoners per wijk en het aantal inwoners per AED vermeld.

Wijk	aantal	inwoners	aant. inw / AED
Bolnes	18 stuks	7740	430
Slikkerveer	12 stuks	8760	730
Ridderkerk – Centrum	15 stuks	4330	288
Ridderkerk – West	12 stuks	3485	290
Ridderkerk – Oost	6 stuks	6085	1014
Ridderkerk – Drievliet	16 stuks	8095	505
Ridderkerk – 't Zand	4 stuks	3135	783
Rijsoord	4 stuks	2995	748
Oostendam	1 stuks	605	
Donkersloot	18 stuks	135	
Buitengebieden (vnl. Nieuw Reijerwaard)	5 stuks	20	

Burgerhulpverleners

Een AED is pas effectief te gebruiken indien er voldoende burgerhulpverleners aanwezig zijn. Er zijn op dit moment 417 burgerhulpverleners in Ridderkerk aanwezig. Er zijn geen cijfers bekend over de verdeling hiervan onder burgers die inwoner zijn en burgers die hier werkzaam zijn en dus slechts tijdelijk per dag aanwezig zijn.

VOORLOPIGE CONCLUSIE 2

Er zijn op het eerste gezicht in totaliteit voldoende AED's in Ridderkerk aanwezig om adequaat hulp te kunnen verlenen bij hartfalen. Echter .....

Er is maar **één** AED - 24/7 – beschikbaar en wel die in Drievliet.

HartveiligWonen

De gemeente Ridderkerk heeft zich aangesloten bij HartveiligWonen.

Ridderkerk maakt deel uit van de veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR). De regio heeft het initiatief genomen de alarmering te verzorgen.

Hoe vaak komt hartfalen voor?

Elke dag krijgen ca. 100 mensen last van hartfalen. Bijna 70 personen worden per dag in ziekenhuizen opgenomen. Het merendeel van de patiënten is ouder dan 70 jaar. Met het stijgen van de leeftijd neemt het risico toe. Tussen de 45 en de 65 jaar hebben drie op de duizend mensen last van hartfalen. Bij 75-plussers zijn dat er negentig op de duizend.

De Ridderkerkse bevolking is sterk aan het vergrijzen. Over twee jaar zal ruim 12% van de bevolking ouder dan 75 jaar zijn (5600 personen) Dat houdt in dat jaarlijks 62 van deze ouderen het risico op hartfalen lopen.

Burgerhulpverleners

Een tijdige inzet van burgerhulpverleners en AED's bespaart niet alleen mensenlevens, maar ook kosten die op de gemeentebegroting rusten. De gemeente heeft er belang bij dat er een goede dekking is van AED's in Ridderkerk en dat er voldoende burgerhulpverleners zijn.

Om tot een goede dekking te komen van zowel burgerhulpverleners als plaatsen waar een AED aanwezig is die 24/7 beschikbaar is, is de verantwoordelijkheid hiervoor bij de Gemeentebesturen gelegd.

Enkele gemeenten zijn reeds begonnen om hiervoor de benodigde activiteiten in gang te zetten.

Ondanks oproepen aan burgers om zich aan te melden en trainingen te volgen voor burgerhulpverlener blijft het aantal aanmeldingen ver achter bij de noodzakelijke aantallen.

Om aan de intentiedoelstellingen van HartveiligWonen te voldoen zijn meer inspanningen nodig om tot een bijna 100% dekking in de gemeente Ridderkerk te komen.

Gebruik en onderhoud van een AED

Net zo goed als een auto regelmatig een onderhoudsbeurt nodig heeft, geldt dit ook voor een AED. Een goed functionerende AED is van levensbelang. Daarom volstaat het niet alleen een AED aan te schaffen, maar dient daarbij ook een periodiek onderhoud geregeld te worden.

Een batterij en een elektrode hebben een beperkte levensduur. Als de houdbaarheidsdatum verstrijkt dienen deze vervangen te worden.

Na gebruik van een AED dienen de elektroden (pads) vervangen en de batterij gecontroleerd te worden.

Ook de wandkast dient in een jaarlijks onderhoudsprogramma opgenomen te worden.

COÖRDINEREND AMBTENAAR

In de BAR-organisatie dient een coördinerend ambtenaar aanwezig te zijn die de contacten onderhoud met de burgerhulpverleners, verantwoordelijk is voor een kloppend en actueel overzicht in de Gemeentegids en de noodzakelijke contacten onderhoud met HartslagNu. Tevens is deze persoon de coördinator voor het afsluiten van onderhoudscontracten.

De naam en de wijze waarop deze persoon bereikbaar is voor burgers dient in de Gemeentegids opgenomen te worden.

VOORLOPIGE EINDCONCLUSIE

Met een dekking van vijftientig AED's in de openbare ruimte kan veel leed voorkomen worden en heel veel levens gered worden, maar is nog niet voldoende voor een 100% dekking. Vijftientig AED's geven een dekking van 60%. Voor 100% dekking in alle woonwijken van Ridderkerk zijn 45 AED's noodzakelijk.

Volgnummer	Advies
<p>1 AED</p> <p>2 Aanschaf</p> <p>3 Onderhoud</p> <p>4 Burgerhulpver- ner</p> <p>5 Coördinerend ambtenaar</p>	<p>Ondanks de aanwezigheid van een groot aantal AED's in Ridderkerk is het aan te bevelen om 25 AED's in kasten in de openbare ruimte te plaatsen.</p> <p>De onderlinge afstand van de AED's zou zo kunnen zijn dat vanaf een plaats waar een AED aanwezig is maximaal 3 minuten looptijd benodigd is om bij een persoon met hartfalen te komen (ca. 250 – 400 m.)</p> <p>De Gemeente wordt aanbevolen zelf de eigenaar van deze AED's te zijn.</p> <p>De Gemeente wordt aanbevolen voor elk van deze AED's een volledig onderhoudscontract af te sluiten en te continueren.</p> <p>Het onderhoudscontract zou tenminste de jaarlijkse controle op het functioneren en het vervangen van batterijen en elektroden bij het einde van de houdbaarheidstermijn bevatten.</p> <p>In het onderhoudscontract dient ook de kast te zijn opgenomen.</p> <p>De Gemeente wordt gevraagd actief burgerhulpverleners te zoeken, op te leiden en de jaarlijkse opfriscursus te (doen) verzorgen.</p> <p>Aanstellen van een coördinerend ambtenaar binnen de BAR-organisatie met verantwoordelijkheden en bevoegdheden als hiervoor genoemd.</p>
<p>Voorlopige reactie</p>	
<p>Reactie na besluit</p>	

Namens de werkgroep Wonen & Buurt van het MBR, Hans Le Large

Bronnen:

OuderenVraagstuk Ridderkerk (2009)
13 vragen over hartfalen, Plus magazine (dec. 2016)
Jaarverslag AZRR (2016)
Gemeentegids pag. 60 en 66 (2017)
Website Rode Kruis/ AED in de buurt (2018)
Website winkelhart Ridderkerk (2018)
Website HartveiligWonen (2018)
Website HartslagNu (2018)
Website AED-winkel (2018) (kosten)
Website ambulancezorg Rotterdam Rijnmond (2018)
Website Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (2018)
Volkskrant 8 maart 2018

Bijlagen:

Uitgebreide toelichting

[Stuk uit Volkskrant 8 maart van Larissa van Dijk over het proefschrift van Jolande Zijlstra](#)

Overzicht van AED's in Ridderkerk